

Etelä-Savon metsäohjelma, toimenpiteiden päivitys

**Käsitelty metsäneuvoston kokouksessa
19.2.2018**

AMO toimenpiteiden päivitys

Tehtävä

- AMOjen toimenpiteiden tarkastaminen vastaamaan mahdollisimman hyvin ohjelmien loppukauden (2018-2020) tarpeisiin.
- Tuloksena päivitettiin AMO:n toimenpiteet.

Työ sisälsi:

- Arvion onnistumisesta nykyhetkeen saakka
- Arvion toimintaympäristön muutoksesta
- Tulevien toimenpiteiden määrittelyyn
- Osallistamisen alueilla
- Tulevien toimenpiteiden vahvistamisen metsäneuvostossa

Päivitysprosessi

- AMO:n toimenpiteiden päivityksen toteutustapa ja aikataulu vahvistettiin metsäneuvostossa 28.8.2017
- kooste AMO:n toteutumisesta 2016-17 käsiteltiin metsäneuvoston kokouksessa 20.11.2017
- Webropol-kysely AMOn päivityksestä metsäneuvoston jäsenille ja sidosryhmille toteutettiin marras-joulukuussa 2017
- Webropol-kyselyaineisto työstettiin joulukuussa 2017
- Esityksiä toimenpiteiden päivityksiksi työstettiin toimeenpanoryhmissä
 - Toimeenpanoryhmä Puu 9.1.2018
 - Toimeenpanoryhmä Ympäristö 9.1.2018
 - Toimeenpanoryhmä Muu kuin puu 11.1.2018
- Päivityksiä käsiteltiin sidosryhmille suunnatussa AMO-työpajaseminaarissa 7.2.2018
- Toimenpiteiden päivitys vahvistettiin metsäneuvoston kokouksessa 19.2.2018

Päivitetyt toimenpiteet 2018-2020

4.1. Hyödynnämme kestäviä hakkuumahdollisuuksia täysimääräisesti

VASTUUTAHOT

<p>* Tuomme edelleen alueellisen metsäohjelman keskeisiä kärkiä tutuksi toimijoille, metsäammattilaisille</p> <p>* jatkamme AMO:n seurantaryhmien työtä</p>	SMK
<p>* Huolehdimme metsätalouden kestävästä, hyväksyttävyydestä</p> <p>- panostamme metsien hoitoon, ympäristöön, metsän eri käyttömuotojen huomioimiseen, positiiviseen viestintään</p> <p>- järjestämme metsäammattilaisten kohtaamisia, koulutusta yhteisen fokuksen ja viestin vahvistamiseksi</p>	SMK + Metsäala
<p>* Jatkamme puun markkinoilletuloa edistävää positiivista viestintää</p> <p>- konkretisoimme hyötyjä viestinnässä (raha, työpaikat ym.)</p> <p>* jatkamme metsänomistajien aktivoimiseen tähtääviä hankkeita</p>	Mhy:t, metsäteollisuus, SMK
<p>* Hyödynnämme vapautuvaa metsätietoa, digitalisoinnin mahdollisuuksia palveluissa, neuvonnassa, tiedotuksessa</p> <p>- huolehdimme ammattilaisten osaamisesta</p> <p>- huomioimme metsänomistajien erilaiset tavoitteet, tunteet asiakastyössä, neuvonnassa</p> <p>- konkretisoimme hyötyjä neuvonnassa (raha, "auto")</p>	SMK, metsäalan toimijat
<p>* Työskentelemme yhteistyössä puunkorjuun kausivaihteluiden tasaamiseksi (korostettava toimenpide)</p> <p>- hyödynnämme paikkatietotyökaluja, kiinnitämme huomiota osaamiseen ja asenteisiin korjuuajan määrittelyssä</p> <p>- kiinnitämme huomiota korjuun suunnitteluun, osaamiseen, kalustoon</p> <p>- lisäämme metsänomistajien tietoisuutta korjuuajankohdan valinnan merkityksestä, vaikutuksista</p>	SMK, Mhy:t, metsäteollisuus
<p>* Edistämme sukupolvenvaihdoksia, kuolinpesien purkua sekä yhteismetsien syntymistä</p> <p>- jatkamme Tietoinen metsänomistus -hanketta</p> <p>- huolehdimme asian edistämisestä myös jatkossa</p>	SMK, Mhy:t, ProAgria, pankit
<p>* Jatkamme hakkuuaikomusten seurantaa, kehitämme palveluun havainnollisia kartoja</p>	SMK
<p>* Tuomme esille vaihtoehtoisia metsänkäsittelymenetelmiä (TARKEMMIN YMPÄRISTÖNÄKÖKULMAN KÄRKIEN TOIMENPITEENÄ)</p>	Mhy:t, metsäteollisuus, SMK

”Jatkamme hyvää työtä”

Päivitetyt toimenpiteet 2018-2020

4.2. Kehitämme puunjalostukseen ja metsiin liittyvää liiketoimintaa

”Jatkamme hyvää työtä”

	VASTUUTAHOJ
* Aktivoimme puurakentamista kehittämishankkeen kautta - kunta- ja maakuntapäätäjät, osaaminen, julkinen viestintä * kytkemme alan koulutusta alueen yrittäjyyteen * tuomme esille puurakentamisen etuja -esim. hiilen sidonta rakentamisessa + järeän puun kasvatuksessa	SMK, XAMK
* Työskentelemme järeän puun jalostuksen lisäämiseksi maakunnassa mm. tuomalla esille maakunnan mahdollisuuksia	SMK, MTK, XAMK
* Edistämme uusien puubiomassaa jalostavien ja käytävien laitosten syntymistä sekä tähän liittyvien liiketoimintamahdollisuuksien tutkimusta	Kehitysyhtiöt, hankerahoittajat, SMK, MTK
* Luomme edellytyksiä laadukkaan puun ja erikoispuun tuottamiselle ja hyödyntämiselle (terminaaliratkaisut, sähköiset kauppapaikat, metsävaratiedon hyödyntäminen, täydentäminen)	Metsäalan toimijat
* Vaikutamme elinkeinopolitiikkaan, kaavoitukseen ym. Metsäsektorin investointiedellytysten parantamiseksi alueella - pontimena voimakkaat kerrannaisvaikutukset	Metsäkeskus, MTK, Mhy:t, kunnat
* Vaikutamme yhteistyötohojen kanssa siihen, että metsäsektori saa merkitystään ja mahdollisuuksiaan vastaavan osuuden julkisista kehittämishankkeista ja T&K -rahoituksesta	Metsäkeskus, metsäsektorin toimijat, rahoittajat
* Innovoimme muovia korvaavia tuotteita	Kuitulaboratorio, LUT

Päivitetyt toimenpiteet 2018-2020

4.3. Parannamme alueen liikenneinfran kuntoa (tiestö, terminaalit)

”Korostettava kärki”

	VASTUUTAHOT
* Jatkamme vaikuttamista alemman asteen tieverkon kunnostusten priorisoinnissa -tiivistämme metsäalan yhteistyötä vaikuttamisessa	MTK/SMK, puunhankinta
(Terminaalihanke päätymässä)	
(työtä yksityisteitä koskevan tietokannan luomiseksi tehdään valtakunnallisella tasolla)	(SMK)
* Selkeytämme vastuita ja puunkorjuun yhteydessä -ongelmien ennakointi, tien vahvistaminen ennakoilta -vakiintuneet yhteistyösuhteet toimenpiteissä	korjuuorganisaatiot
* Aktivoimme tiekuntia teiden hoitoon, perusparannuksiin ja ammattiavun käyttöön * kehitämme palveluiden tarjoajien toimintaa ja verkottumista (yritysryhmähanke?)	Metsäalan toimijat
* Vaikutamme nykyisen ja tulevan metsätalouden kannustejärjestelmän ehtoihin (Kamera) * Vaikutamme muuhun yksityisteiden hoitoon kohdistettavaan rahoitukseen	Metsäalan toimijat

Päivitetyt toimenpiteet 2018-2020

4.4. Lisäämme taimikonhoitomääriä

	VASTUUTAHOT
<ul style="list-style-type: none">* Muistutamme taimikonhoidoista määrävuosina uudistamisen jälkeen<ul style="list-style-type: none">-asiakkuuksien tiivis hoitaminen- myös metsäkeskus mukaan (muistutus metsänkäyttöilmoitusten perusteella)* Korostamme taloutta: työn kannattavuutta, oikeaa ajoitusta, laatua* markkinoimme asiakaslähtöisesti: vaihtoehdot esim. riistanhoidossa	SMK, metsäalan toimijat
<ul style="list-style-type: none">* vaikutamme tuleviin kannustimiin, niiden muotoihin (tuki / verotus / setelit), kohdistamiseen varhaishoitoon <p>(Päivitystiedon saaminen metsien uudistamis- ja taimikonhoitotöistä ratkaistava valtakunnallisesti)</p>	Metsäalan toimijat
<ul style="list-style-type: none">* Laadimme esitteitä ja esimerkkejä töiden perustelemiseksi	SMK
<ul style="list-style-type: none">* Hyödynnämme työnäytöksiä, kuvia, videoita	Metsäalan toimijat
<ul style="list-style-type: none">* Hyödynnämme oppilaitosten osaamista omatoimisten metsänomistajien koulutuksessa* tiedotamme omatoimisesta työstä aktiivisesti<ul style="list-style-type: none">- Metsä kuntosalina - ajatuksen lanseeraus	Metsäalan toimijat
<ul style="list-style-type: none">* Vaikutamme metsänomistajarakenteeseen<ul style="list-style-type: none">-tilakoko, ikärakenne, omistusmuodot (KÄSITELTY KOHDASSA 4.1.)	

”Korostettava kärki”

Päivitetyt toimenpiteet 2018-2020

4.5. Turvaamme yrittäjä- ja työvoimaresurssien riittävyyden

VASTUUTAHOT

”Laajennamme
näkökulmaa”

<p>* Varmistamme ja parannamme alan koulutuksen vetovoimaa metsäalan toimijoiden yhteistyöllä - vetovoima hyvä, mutta myytävä joka vuosi uudelleen</p> <p>* huolehdimme opetuksen voimavaroista ja puitteista (opetusmetsät ym.)</p>	Metsäala, maakunta
<p>* Työskentelemme alan kausivaihtelun tasaamiseksi (KÄSITELTY KOHDASSA 4.1.)</p>	Metsäalan toimijat
<p>* ennakoimme alan rakennemuutoksen vaikutukset ammattirakenteeseen, koulutustarpeeseen</p> <p>* huolehdimme koulutuksen koulutuksen laaja-alaisuudesta (metsän eri näkökulmat)</p>	Maakunta, SMK, koulutusorganisaatiot
<p>* Tiivistämme koulutuksen ja työelämän yhteistyötä - järjestämme harjoittelupaikkoja - rohkaisemme myös harjaantumisvaiheessa olevien työllistämiseen - otamme opiskelijat mukaan ammatillaiskoulutuksiin, teematilaisuuksiin</p>	Koulutusorganisaatiot metsäorganisaatiot
<p>* Jatkamme alasta kiinnostuneiden ohjaamista ammattiin</p>	Metsäalan toimijat
<p>* Vaikutamme lasten ja nuorten metsä- ja luontosuhteeseen - Pilotoimme yhteistyön koordinoitua, seurantaa (systemaattisuus, yhteys kouluihin, opetussuunnitelmiin) - digitaalisuuden hyödyntäminen (QR-koodi, geokätköily, Open metsä) - 4H-järjestön, Partion, metsäopiskelijoiden, kulttuurintuottajien, riistaväen, suunnistajien ym. mukaan saaminen - jokaiselle metsäretki, oman puun istuttaminen</p>	SMK, metsäala, 4H, Partio, Metsäyhdistys

Päivitetyt toimenpiteet 2018-2020

4.6. Huolehdimme metsien monimuotoisuudesta

VASTUUTAHO

<p>* Monimuotoisuuden huomioiminen on osa hyvää talousmetsien hoitoa: (PAINOPISTE!)</p> <ul style="list-style-type: none">- Huolehdimme Monimetsä-hankkeen tulosten jalkauttamisesta, järjestämme toimijoille koulutusta hankkeessa esiin tulleista menettelyistä- Metsään.fi -tietosisältö kehittyä edelleen riista-asioiden osalta- Järjestämme koulutusta riistametsänhoidossa (webinaari ja aiheena monimetsä-koulutuksessa)- Järjestämme vuosittain luonnonhoitotutkimuksen, jossa keskeisenä sisältönä luonnonhoito talousmetsissä- tiedotamme julkisesti hyvin onnistuneista kohteista- neuvomme metsänomistajia mm. metsäkeskuksen asiakasneuvonnassa	SMK, oppilaitokset, Mhy-kenttä, metsäyhtiöt
<p>* Tuomme esille peitteistä metsätaloutta vaihtoehtona erityisesti rantametsissä ja turvemilla</p> <ul style="list-style-type: none">- Omaksumme vaihtoehtojen esille tuomisen Etelä-Savon toimintatavaksi- kohdennamme tiedotusta asiasta paikkatiedon perusteella- Luke järjestää peitteisestä metsänjkasvatuksesta koulutuskierroksen 2019	Smk, oppilaitokset, mhy-kenttä, firmat, Luke
<p>* Kasvatamme suojelalueiden osuutta vapaaehtoisin keinoin METSO-ohjelman mahdollistamin resurssein</p> <ul style="list-style-type: none">- Metsäkeskus järjestää Metso-koulututa metsätoimijoille- kohdennamme tiedotusta metsävaratietojen perusteella metsänomistajille	Smk, Ely-keskus
<p>* Edistämme hyvää metsänhoitoa ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen varautumiseksi</p> <ul style="list-style-type: none">- tuomme neuvonnassa esiin ilmastonmuutoksen vaikutukset tuhoriskeihin (tyvitervastauti erityispiirre)- neuvomme, miten varautua muuttuviin sääoloihin metsänhoidossa (mm. lehtipuusekoitus)	Kaikki toimijat
<p>* Ohjaamme luonnonhoitorahoitusta tehokkaasti TOTELMA:n mukaisiin avainkohteisiin</p> <ul style="list-style-type: none">- monipuolistamme luonnonhoitohankkeita lisäämällä elinympäristöjen kunnostamishankkeita- aktivoimme toimijoita ja maanomistajia luonnonhoitovarojen hyödyntämiseen	Smk
<p>* Edistämme kulotusta osana luonnonhoitoa</p> <ul style="list-style-type: none">- vaikutamme siihen, että kulotus saataisiin osaksi metsätalouden tulevaa tukijärjestelmää- edistämme kulotusta luonnonhoitohankkeina, muiden hankkeiden avulla	Smk, metsäsertifiointin osapuolet
<p>* Hyödynnämme EU-rahoitusta metsäluonnon hoidossa</p> <ul style="list-style-type: none">- Vireillä olevat, monimuotoisuuteen liittyvät Life-hankkeet: Liito-oravaLife (metsähallitus), EkosysteemiLife (Syke), Smk mukana hankesuunnitelmissa	Smk, Metsähallitus, Syke

Päivitetyt toimenpiteet 2018-2020

4.7. Nostamme metsätalouden vesiensuojelun tasoa

VASTUUTAHOT

<p>* Käsittelemme rantametsiä sekä turvemaita huolellisesti (PAINOPISTE!)</p> <ul style="list-style-type: none">- nostamme esiin vaikutukset monimuotoisuuteen, maisemaan ja vesiensuojeluun tiedotuksessa ja neuvonnassa- Kehitämme mallinnusmenetelmiä käytännön työkaluiksi<ul style="list-style-type: none">- eroosioriskien tunnistaminen, huomiointi metsien käsittelyssä- kehitystyö ja toimijoiden koulutus hankkeiden työnä (Freshabit, Vesiensuojelun laatuloikka)- Tuomme esille peitteistä metsätaloutta vaihtoehtona (ks. kohta 4.6.)	Kaikki metsäalan toimijat
<p>* Parannamme metsäojitusten vesiensuojelullista tasoa</p> <ul style="list-style-type: none">- tuotamme ja täydennämme paikkatietoon perustuvat aineistot/työkalut kunnostusojitusten tarveharkinnan, kannattavuuden ja vesiensuojelun kehittämiseksi (Vesiensuojelun laatuloikka -hanke)- Jatkamme metsänomistajien neuvontaa turvemaametsien käsittelystä Kuormitus kuriin -hankkeessa	Smk
<p>* Koulutamme metsäalan toimijoita vesiensuojelua parantavien työkalujen ja menetelmien käytössä</p> <ul style="list-style-type: none">- toteutetaan Vesiensuojelun laatuloikka -hankkeen työnä	Smk, toimijat
<p>* Huolehdimme valuma-aluekohtaisten vesiensuojelusuunnitelmien ja selvitysten vaikuttavuudesta</p> <ul style="list-style-type: none">-linkitys vesiensuojelun toimenpideohjelmiin-toimijoiden informoiminen	Smk
<p>* Tiedotamme pohjavesialueista ja vaikutuksesta metsänkäsittelyyn</p> <ul style="list-style-type: none">- hoidetaan, kun uusi luokitus on valmistunut.	Ely-keskus, Smk

Päivitetyt toimenpiteet 2018-2020

4.8. Kasvatamme metsäluonnon vetovoimaa ja lisäämme sekä monipuolistamme metsäluontoon liittyvää yrittämistä

VASTUUTAHO

* Korostamme riistan elinympäristöjen huomioimista osana hyvää metsänhoitoa - Metsäkeskuksen valtakunnallinen webinaari + lähikoulutus metsäammattilaisille - monimetsä-tarkistuslista säästettäväksi sovitusta asioista - linkit aineistoihin ammattilaisille	SMK+ metsäalan toimijat
* Perustamme luontomatkailun ym. ekosysteemipalveluiden hyödyntämisen sopimuksellisuuteen -hyödynnämme valtakunnallisia malleja	
* kohdistamme panokset muutamaan hyvään reittiin, joita myös ylläpidetään * Säilytämme polkureitit metsätalouden toimenpiteissä * hyödynnämme digitaalisuutta * Hyödynnämme reittejä metsätalouden "näyteikkunoina" -mitä tehdään, miksi	
* Hankkeistamme luontomatkailun kehittämistyötä asiasta kiinnostuneen osaajan vetämänä - ideoita: "metsämatkailun akatemia ", terveysvaikutukset, seikkailu, voimaantumisen	XAMK, muut "hanketalot"
* Jatkamme luomukeruumahdollisuuksien edistämistä - hyötyä tavoiteltava myös metsänomistajille - Luomumetsistä moneksi -hanke jatkuu toukokuun loppuun, tavoitteena keruutuotteiden laajapohjainen luomusertifiointi - Lähde luomun matkaan -hanke: luomutuotanto matkailun vetonaulana * Levitämme tietoa luonnontuotteiden hyödyntämismahdollisuuksista	Ruralia
* Huomioimme maisemaa metsien käsittelyssä - hyvien ratkaisujen monistaminen, positiivinen tiedotus - koulutus, metsänhoitosuosituksen soveltaminen / toimintatavat	SMK, metsäala
* Vaikutamme lasten ja nuorten metsä- ja luontosuhteeseen (KÄSITELTY KOHDASSA 4.5.)	SMK + metsäala,
* Toteutamme alueelliset pyöreän pöydän keskustelut - metsäsuhteen monipuolistaminen, eri näkökulmien yhteensovittaminen	SMK

Kiitos

- **ASIAKKAAT – HENKILÖSTÖ – KUMPPANIT – YHTEISKUNTA**

www.metsakeskus.fi | www.metsään.fi
www.twitter.com/metsakeskus | www.facebook.com/suomenmetsakeskus